

Aanvullende informatie bij de selectie Amsterdam Amstel - architectendiensten

Project: Station Amsterdam Amstel - Architectendiensten
TenderNed-kenmerk: 82365
Reglement: ARN²⁰¹³

Dit document bevat aanvullende informatie over de opdracht 'Station Amsterdam Amstel - Architectendiensten'.

Teneinde de juiste partijen voor deze opdracht te selecteren en om gegadigden een beter inzicht te geven in de aard, omvang van de werkzaamheden en omstandigheden waaronder deze moeten worden uitgevoerd, volgt onderstaand een nadere beschrijving van de context van de ontwerp-opgave en de te verrichten werkzaamheden. Voor informatie over het beleid op het gebied van vormgeving van stations wordt verwezen naar <http://www.spoorbeeld.nl>.

Documenten:

- Amstel visie 4.0 (juni 2015)
- Stedenbouwkundig Plan Omgeving Amstelstation (september 2009)
- Amsterdam Amstel – Cultuurhistorisch onderzoek en waardestelling (juli 2011)
- Amsterdam Amstel – Aanvullende Randvoorwaardenvoor de luifel van het busstation (mei 2015)

Achtergrond en ambities

Station Amsterdam Amstel is één van de drukste verkeersknooppunten van Nederland. De beoogde ontwikkeling van de omgeving van dit rijksmonument tot een hoogstedelijk milieu past in de ambitie van Amsterdam om uit te groeien tot een welvarende en leefbare metropool. Deze stedelijke transformatie heeft ook gevolgen voor het monumentale stationsgebouw zelf. Daarnaast zijn er functionele aanpassingen nodig in verband met spoorse programma's en projecten als stations- en perronoutillage, OVCP¹, PHS², fietsenstallingen, commercie & services. De gemeente Amsterdam, NS en ProRail werken daarom samen om te komen tot een samenhangende architectonische visie op het gehele stationsensemble. De basis hiervoor is te vinden in de ontwikkelvisie Station Amsterdam Amstel (2015) die in opdracht van NS en ProRail is opgesteld.

Afbeelding 1: het stationsgebied in vogelvlucht

Aan de oostzijde van het station wordt binnenkort gestart met de bouw van Amstel Tower, een 100 meter hoge woon- en hoteltoeren met parkeergarage. Het is de eerste stap in een nieuwbouwprogramma met 60.000m² aan wonen, werken, winkelen en andere stedelijke voorzieningen die bijdragen aan het '7 x 24 uur' leven op straat. Ook de infrastructuur wordt ingrijpend aangepakt, zodat voetgangers en fietsers de ruimte krijgen en de overstap tussen trein, metro, tram en bus efficiënt en comfortabel verloopt. Om die reden wordt er dichtbij het stationsgebouw een nieuw bus- en tramstation gerealiseerd.

Deze ontwikkeling staat niet op zichzelf. Het nieuwe Amstelkwartier ontwikkelt zich in rap tempo tot een populair woon- en werkgebied. De reizigersaantallen op Station Amsterdam Amstel groeien dan ook jaarlijks, waardoor de druk op de oost- én westzijde toeneemt. Het gebied ten westen van het station

¹ OVCP: programma OV-chipkaart & poortjes

² PHS: programma hoogfrequent spoor

ontwikkelt zich in eenzelfde tempo. Het station verdient aan deze westkant een nieuw gezicht, waarbij de wens tot verbetering van het leefklimaat aan de westzijde samen met de praktische eisen aan fietsparkeren en verblijfsruimten uitgewerkt moeten worden naar een nieuw integraal beeld.

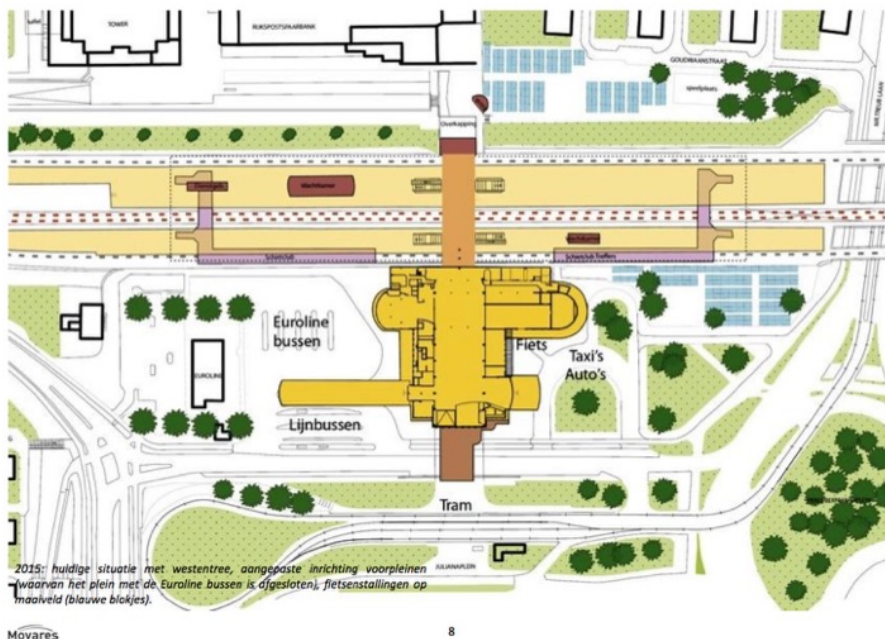
De gemeente Amsterdam, NS en ProRail koesteren het historische stationsensemble als markant baken in deze dynamische context.

“Schelling experimenteerde met moderne materialen, zoals beton en staal, en bracht grote veranderingen aan in de opzet van stationsgebouwen. Amsterdam Amstel geldt in dit verband als voorloper van de naoorlogse stationsbouw. Dit station is niet als een statische poort naar de stad ontworpen, zoals vroeger gebruikelijk was, maar als een dynamische verkeersknoop waar de trein, tram, bus, taxi en auto allemaal een plek hebben gekregen.” (De Collectie - Bijzondere stationsgebouwen in Nederland)

Het is dan ook de ontwerpogave om gebouw en omgeving weer perfect op elkaar te laten aansluiten en daarmee een nieuwe stationsmilieu te creëren dat het cultuurhistorische verhaal van de plek benut om het de moderne reiziger nog meer naar de zin te maken. Deze opgave reikt verder dan ‘conserveren’ en ‘restaureren’, want station Amsterdam Amstel is en blijft een essentieel onderdeel binnen het vervoersbedrijf dat haar reizigers een efficiënte en comfortabele transfer belooft.

Opgave voor de architect

De te selecteren architect heeft als taak om een integrale visie te ontwikkelen en uit te werken, waarmee de vele kleine, middelgrote en grote ingrepen in en rond het stationsensemble gecoördineerd kunnen worden. Hij/zij dient daarbij aandacht te besteden aan de cultuurhistorische, logistieke, commerciële, architectonische en bouwkundige aspecten van deze ingrepen én de vereiste samenhang daartussen. De architect krijgt voor de lange termijn een ontwerpende en regisserende rol, zodat de kwaliteit geborgd is. Hij/zij doet dat in nauw overleg met de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, Bureau Spoorbouwmeester, de gemeentelijk supervisor, de afdelingen Ruimte en Duurzaamheid, Monumenten en Archeologie en de Commissie voor Welstand en Monumenten van Amsterdam die als experts een belangrijke rol in het proces van ontwerp, vergunningverlening en realisatie vervullen.

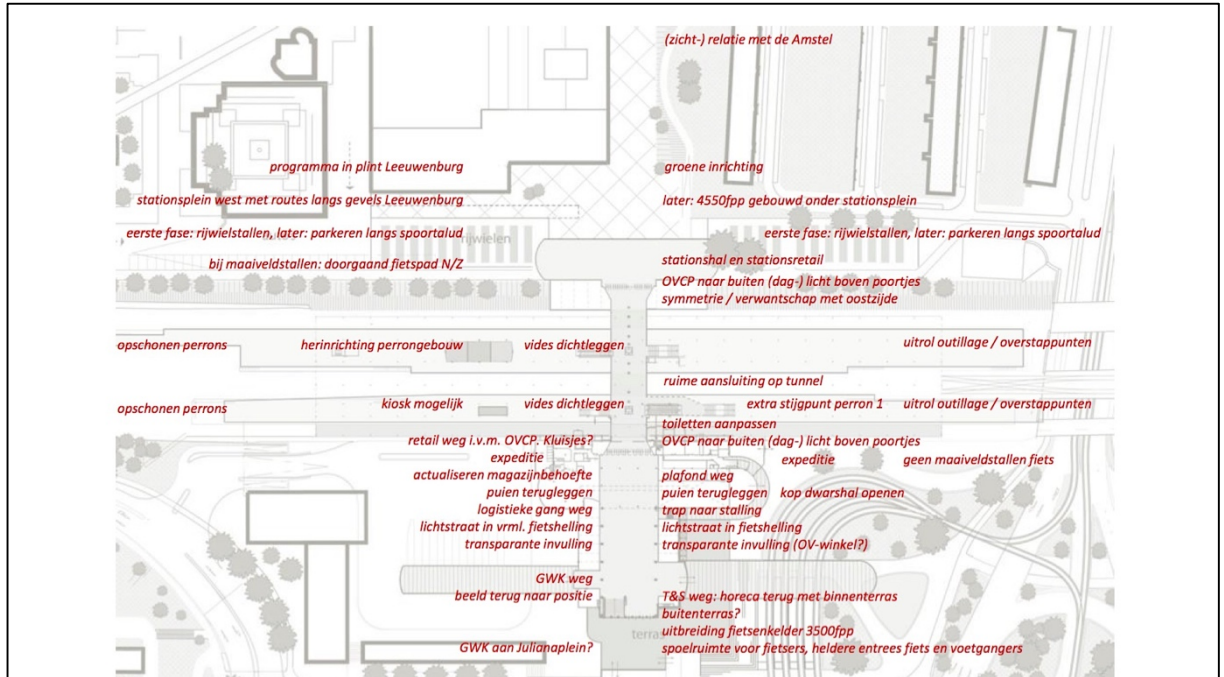

Afbeelding 2 Huidige situatie (2015)

De samenwerkende partijen Gemeente Amsterdam, NS en ProRail willen de komende jaren stap voor stap Station Amsterdam Amstel en de omgeving van het station laten doorgroeien naar de nieuw gewenste functies. Hierbij staat de kwaliteit en integraliteit van inpassing en vormgeving centraal.

Werkomschrijving

In onderstaand – indicatief – overzicht zijn geplande en optionele onderdelen van de ontwerpopgave benoemd. Aan dit overzicht kunnen geen rechten ontleend worden.

Afbeelding 3 Samenvatting maatregelen naar positie in de OV-knoop (uit Amstel Visie 4.0, Movares)

Succesfactoren

Binnen de complexe omgeving is afstemming en coördinatie van groot belang. Succesfactoren zijn:

- borgen en herstellen architectonische kwaliteit van het bestaande monumentale stationsgebouw;
- hoogwaardige en integrale vormgeving voor verbouw- en uitbreidings-elementen;
- een constructieve samenwerking – onder coördinatie van de architect – met de nevenadviseurs en ontwerpers uit de verschillende disciplines binnen en buiten de eigen opdracht;
- goede afstemming met de verschillende opdrachtgevers en de belangen op het gebied van eigenaarschap, beheer en zeggenschap van de deelprojecten en objecten;
- effectieve organisatie van de fysieke verwevenheid van de verschillende deelprojecten;
- zorgvuldige afstemming ten behoeve van vergunningen.